

“koujta ajweyakayot” wan “xunashe ¿Tik ixmatok?

Por: Nemesio Villa Ruano
(Traducido por Juan Parra Trinidad)

Lantana hirta

Croton ciliatoglandulifer

📷 Imágenes:
Nemesio Villa Ruano

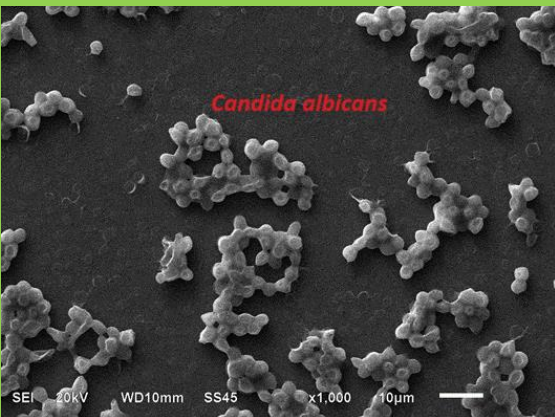
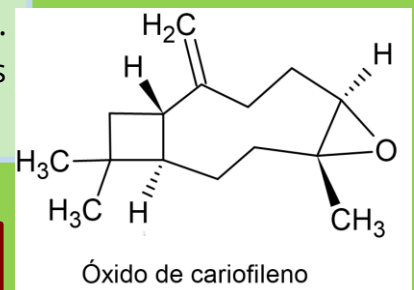

Tech in ataujtepeyo ne kuetaxkoapan Oaxaca mo ixmati kemej “koujta ajweyakayot” o “xokoyoj” (Lantana hirta) wan “xunashe” (Croton ciliatoglandulifer).

Nijin xiwitmej ajweyakej wan tapajtilmey. Mokui kemej pajti, ik amo pajtiaj keman mo poxkokowaj, pox ijti chipawa wan jeman mo nekuilowaj. No ika mo kixtiliaj xipipijmej. Nijin xiujmen amo semi ki ixmati in kuatanemilijke. Tech in xiwit 2019, kajxilijke ke nijin xiwit, kipia miak tachijchiwalyot. In taixtemojkej kijtowaj que nijin xiwit ki chiwa chawak semi welij.

In chawayot de nijin xiwit wan ni ajweyak tapaleujyia maj amo moskaltikan in xipipijmej ton kisaj tech in to nakayo wan yech kokoxkawij. In kokoxkayomej ton kualkuij in xipipijmej mo ixmati kemej candidiasis wan mo wejweloe¿wa kampa mo xakualowaj in siwamej o nin tenoj.

Candida albicans

📷 Imagen: Efraín Rubio Rosas

In takamej ton taixtemowaj, ki ixnextijkej que in chawayo tapalewyia maj amo se kokoxkawi, keme in koyopajti.

Tan tikneki kachi ti kixmatis, ti mits tataujtia kixtemo tech nijin teposmekat:

https://www.researchgate.net/publication/331317965_Chemical_constituents_and_anti-fungal_activity_of_the_essential_oils_from_Lantana_hirta_and_Croton_ciliatoglandulifer

¿Keyej moneki maj se kixmati ken chijchiujtok nijin pajtilxiwit? In taixmatilis de nijin xiwit ki tapowa in taixtemolis para maj ki chijchiwalan kachi pajti.

¿Timits tatauyaj xi kixmati wan yek pia nijin xiujpaj!

